

NAGYKÖRÖS ÉS VIDÉKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykörösi Gazdasági Egyesület” hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagykörös, IV. ker., Kossuth Lajos-tér 35.</p> <p>Megjelenik hetenként háromszor: Kedden, csütörtökön és vasárnap reggel.</p>	<p>Főszerkesztő: Magyar Kázmér.</p> <p>Felelős szerkesztő és lapfajlonos: D. Tóth Ferenc.</p>	<p>Előfizetési árak:</p> <p>HELYBEN: Egész évre 10 K, 1/2 évre 5 K, 1/4 évre 2-50 K</p> <p>VIDÉKEN: Egész évre 12 K, 1/2 évre 6 K, 1/4 évre 3 K. Egyes szám ára vasárnap 10, hétköznap 4 fill. Nyíltér sronkint 60 fillér.</p>
---	---	---

A hazafias becsületézés.

Miniszterelnökönköről valamennyien tudjuk, hogy egyáltalán nem a szónak és legkevésbé a nagyhangú szólamok embere. Az ilyenekkel örök életében harcban állott s amint maga a tettek embere, másokat is mindig csak tettekre buzdított. Amidőn tehát egy legutóbb írott cikkében a nemzet hazafias becsületézésére appellál, akkor nagy dologról lehet szó, hogy puritánul egyszerű stílusától eltérve ezzel a superlatívusba átesapó kifejezéssel ad nyomatékos írásának.

És előtérben az Igazmondóban megjelent cikkét, a benne kifejezésre jutó szándék jelentősége teljes mértékben igazolja a miniszterelnököt, hogy a nemzet hazafias becsületézését idézi sorompóba s ennek az erejével serkent manapság egyik legfontosabb feladatunknak a teljesítésére. A kormány új gabona-rendeletének horderejét világítja meg ezáltal Tisza István gróf s azokat a nagy érdekeket, melyek ennek a rendeletnek lelkiismeretes végrehajtásához fűződnek s amelyeket méltán helyez a nemzet hazafias becsületézésének védőpajzsa alá, mert ennek a rendeletnek az érvényesülése egyszerűen egyik legfőbb feltétele a

most folyó rettenetes küzdelmünk teljes sikerének.

Miután a miniszterelnök állapítja meg a tényt — akár milyen sajnálatos is, de úgy kell lennie, hogy a gazdaság egy része minden rendelet s hatósági felhívás dacára utokban tartja gabona készletét s a közönség is állandóan a szükségleteit meghaladó készlet beszerzésére törekszik. Ez pedig főben járó dolog, miután szándékosan nélkül is csak oda lyukad ki, hogy ellenségeink kiéheztetési politikáját támogatja, mert lehetetlenné teszi, hogy amúgy sem valami bőséges tavalyi termés-eredményünk a magunk és szövetségeseink szükségesei és kötelező ellátásra áttekinthető és így méltányosan elosztható egészében rendelkezésre álljon.

Ha menlhető nem is, de legalább megmagyarázható volna ez az eljárás, ha az éhínségtől való félelem volna a rugója. De hiszen erről szó sincsen. A valvay természetünk ha nem is bő, de sokkal jobb az előzőnél. Pedig a nemzet eléggé nem dicsérhető önmegtartóztatásának jóvoltából az is elégségesnek bizonyult nem csak a magunk számára, hanem szükségeltető szövetségeseink kíségetésére is. Annál bizonyosabb tehát, hogy a tavalyi több

termés teljesen kielégíti a hozzáfűződő igényeket, csak ne pazaroljuk s bocsásuk nyilvános ellenőrzés alá, hogy az egyenletes elosztás biztosítható s a másokat megkárosító visszaélés megakadályozható legyen.

Teljesen igaz van tehát a miniszterelnöknek, midőn ezt az eljárást ki-méletlenül ostromozza és szembeállítja fiaink önfeláldozásával, melyet alóvész-árkokban és Przemysl inséges napjainban tanúsítottak és amidőn az idevágó kormányrendeletek kijátszását egyenesen olybá minősíti, mintha amit fiaink emberfeletti erőfeszítések, nélkülözések, küzdelmek árán, kiontott vérükkel szerettek, azt az itthamaradtak önzése, gyöngesége, kapzsisága kockára akarná tenni. És ezzel a szédületes eshetőséggel szemben mi sem érhetőbb, minthogy apellál a nemzet hazafias becsületézésére, amely nem tűrheti el, hogy eddig tartó dicső-éges szereplésüket egyeseknek a kapzsisága megálazza.

Erről különben tenni fognak azok a szigorú hatósági intézkedések is, amelyek az eltökélt gabonakészleteket ezentúl kérelmetlenül kikutatják, elkobozzák és szigorúan megbüntetik miattuk. Azoknak az előreláthatón keveseknek tehát, akik esetleg hajlandók

TÁRCA.

Garay Ákos kiállítása.

Irtá: Magyar Kázmér.
(Folytatás.)

A mi Garay Ákosunk alkotásai szívhez, lélekhez és értelemhez szólnak; előadásában a közvetlenség varázsa. Gondosság, egyszerűség és igazság jellemzi mindig, de a magyar ízlés szerinti méltóság és dísz sohasem hiányzik műveiből. Innen a hatás, melyet a megértőre gyakorol.

A megértőre igenis. Nagy ezek tábora és sokasága, olyan mint Petőfi és Aranyé. Nagyobb mint az a városban elképzelik. A pusztai egyszerű népe ezek közé tartozik. Bírálói is kerülnek ki közülök.

A fontebb való években történt, hogy a kultuszminiszter iskolai falitáblák rajzoltatása közben Garaynak is megbízást adott. A pusztát jelölték ki a számára, csakhogy bizonyos megkötés mellett.

A magyar pusztát ezt a képzelhetlen nagy birodalmat egy rajzolon kell bemu-

tatni, úgy hogy rajta legyen a pásztor élet — a ménessel, gulyával az itatókuttal és az illető pásztorokkal. Nehéz feladat. Garay megoldotta. A képen az itatókuttal megrült a gulya, a számadó és az egyik gulyás a földre telepszik, az egyik oldalán ül a másik háttal, a subán; a bojtár a vályu körül motoszkál. Ellenben két csikós közeledik a szomszédság felől, a kanász és a juhász pedig itt van már és szót váltanak a gulyásokkal csendes pipázgatás mellett. Megterült magyar gulya — mondom — hatalmas bika nyugodtan el tekint a nagy messziségbe és egyik tehén izgul „neszel” amint a csikósok érkeznek.

A képet ép akkor végezte be, mikor állatvásár volt itt a fővárosban, ahova Garay mindenkor kitekintett. Egy számadó gulyással lépett ismerettségbe és meghívta magához, hol az új kép a festő állványon a szoba közepén állott.

Ő kegyelme nézi a képet. Nem szól. De látszik, hogy tetszik neki. Álldogál előtte és bolingot is felé egy kicsit. Nem sokára azonban megnyilatkozik.

— Olyan ez kérem, mint akár odakint nálunk: Simonszállásom a kuttal.

— Hát jónak találja?

— Jónak. Feleli ő kegyelme. Majd kis vártatva rámutat a háttal ülő gulyásra.

— Ezt a gulyást meg mintha ismerném is... Elgondolkodik egy kicsit. Majd élelkebben mondja: ismerem hát! De mégis megnézem szemlől.

És megy az állvány mögé, hogy szembe kerüljön. Fejcsóválva fordul vissza és mosolyogva, hogy „fura ez.”

Azán ismét nézi a képet.

Garay éles szemé meglátja, hogy ő kegyelmének van valami megjegyezni valója. Bátorítja tehát.

— Valami hiba van a jószág körül ugy-e?

— Nem kérem alásan; ott nincs hiba.

Kis vártatva hozzáeszi.

— A bujtárnál a hiba.

— Hogyhogy? Micsoda?

— Nem szeretem ha a bujtár meztláb van, mikor urak között van.

Mert hogy uri helyen, uri szobában látja ő kegyelme a képet.

(Folytatása következik.)

HIREK.

— Lapunk csütörtöki száma a közbeeső ünnep miatt elmarad. Így tehát legközelebbi száma vasárnap a rendes időben és terjedelemben jelenik meg.

— Kötüntetés. Vörös Vince, — zsolnai m. kir. áll. vasuti hivatalnokot, főgimnáziumunk volt jeles növendékét, a hadi forgalom terén szerzett buzgó szolgálatáért Ő Felsege arany érdemkereszttel — a vitézségi érdem szalagján — tüntette ki.

— Egyház kerületi főjegyzővé a dunamelléki református gyülekezetek tulajdonos többségének bizalma Takács József ceglédi lelkészt ültette a generalis notáriusi magas székbe. A kiváló lelkész és országos líró szónok megválasztása felett érzett örömünk annál fogva is teljes, mert mi gyülekezetünk is Ő reá adta a szavazatát. *Tanácsbírók.* Bükkei Papp István budapesti theol. tanár és Konta János csuzai lelkész választottak meg ref. egyházkerületi tanácsbírákká a Dunamelléken; Simon Ferenc volt jászberényi lelkész is e díszes állásra méltatta a közbizalom, de őt a halál annak megnyilatkoztakor már kiragadta az élők sorából.

— Halálozás. Róm. kath. gyülekeztünknek gyásza van. 28. évnél érdemes főkéntora, Ulrich Béla, sokunknak kedves, jó barátja, tisztelt ismerőse, hoszas szenvedés után jan. 29-én meghalt a beszenteltetésére a kath. hívek és a társadalom mély részvétele mellett tegnap délután 3 órakor ment végbe, örök nyugvó helyre pedig ma d. u. 3 órakor kísérte ki Félégházára. A család a következő gyászjelentést adta ki: „Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják, a legjobb testvér, nagybácsi, sógor és jó rokon Ulrich Béla nagykörösí római kath. főkéntor életének 57-ik, kórosi kántorságának 28-ik évében hosszú szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, január 29-én estől fél 8 órakor történt elhunytát. Kedves halottunk hült teteme 1916. január 31-én délután 3 órakor beszenteltetését és február 1-én délután 3 órakor az egyházi szertartások után Nagykörosről utolsó útjára kísértetik. Február 2-án délután 3 órakor szülővárosában Kiskunfélegyházán az alsó sírkertben levő családi sírbolt előtt végzett egyházi szertartás után fog örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat az elhunyt lelki üdvéért február 1-én reggel 8 órakor Nagykörosön, Félégházán pedig az ó-templomban fog az egék urának bemutatni. Nagyköros, 1916. január 30-án. Áldás és béke lengjen drága porai felett! Ulrich Emilia, öz. Rózsa Jánosné, Ulrich Antal testvérei, Ulrich Antalné szül., Ring Irma, Fantoly Gyula, Rózsa Gézané szül., Major Erzsébet, Szentirmay Gyula sógornői és sógorai. Vargha Szido-

nia Fantoly Gyulané, Rózsa Géza, Rózsa Lajos, Rózsa Aranka Szentirmay Gyulané, Rózsa Emilia, Rózsa Irén, Ulrich Józsi, Ulrich Annuska, Ulrich Margitka, Ulrich Ilonka, Ulrich Lacika unokahugai és unoka öcseiei.“

— Meleg ruha a hadiárvának. A helybeli *segélyező bizottság* f. hó 18-án K. Faragó Irma elnökne buzgó fáradozása mellett 83 hadi árva ruházott fel jó meleg alsó ruhával 186 kor. 60 fillér értékben. Ugyanez alkalommal osztott ki az a 84 drb. finom felhémű is mit Deutsch Ödönne urnó volt szives ajándékozni. Istennek áldása legyen a nemesszivü adakozón, a fáradságot nem ismerő elnökön s mindazokon, kik a hadiárvának sorsát jó cselekedetekkel enyhíteni igyekeznek. Hálás köszönettel *Patonay Dezső*, a segélyező bizottság elnöke.

— Városaink feldúlt tűzhelyeinkért! A Khuen-Héderváry Károly gróf vezetése alatt működő Országos Bizottság legutóbb a háboruban feldúlt tűzhelyek újrafelépítésére szánt következő adományokról nyert értesítést: Szabadka város törvényhatósági bizottsága megszavazott 50.000 koronát, a közönség körében megindított gyűjtés pedig eddig 50 784 koronái eredményezett, ugy, hogy a város adománya ezidőszertint több mint 100.000 koronát tesz ki. Arad ugyancsak gyűjtést indított, mely a mai napig 41.560 korona 68 fillért eredményezett. Losonc városának hazafias közönsége eddig 21.270 korona 77 fillért gyűjtött össze. Nagyköros városa 10.000 koronát szavazott meg és 9101 korona 23 fillért gyűjtött, tehát összesen eddig 19101 korona 23 fillért juttatott a nemes célnak. Lugos közönségének adományát a város 10.000 koronára egészítette ki. Pozsony 11.167 korona 64 fillért gyűjtött. Nagykanizsa 3000 koronát adott és 8102 korona 50 fillért gyűjtött, tehát összesen 11.102 korona 50 fillérral gyarapította a háboru felvidéki áldozatai javára gyűjtött alapot. Mindezekben a városokban a gyűjtés még tovább folyik és az ország többi hazafias városa ugyancsak kiveszi részét abból a hazafiaműködésből, mely egyfelől a háboru okozta könnyek felszárítására, másfelől a felvidéki lakosságunk a nemzetfeletlő magyarsággal való szorosabb összekapcsolására törekszik.

— A nyers gummi és gummi gyártmányok a 163—1916. sz. honvédelmi eln. sz. körrendelet értelmében hadi célokra igénybe vétetnek. Az igénybe vétel kiterjed az összes nyers gummi készletre, a megállapított méretű használható sima, vagy szeges automobilkerék gummiköpenyekre, a már nem használható automobilkerék gummiköpenyekre mindennemű és méretű automobilkerék gummitömlőkre, — automobilkerék tömlőgummi a bronzsra, az esetben is —, ha azok az automobilkerékekre fel vannak is szerelve. Ezen készletek a m. kir. kereskedelemügyi miniszterium ipari műszaki osztályához jelentendők be.

— A villanyvilágítás beosztása ellen több oldalról panaszokat hallunk. Legutóbb a Losonczy-utcai lakosok kerestek fel bennünket, hogy tegyük szövé a siralmas világítást és a helytelen beosztást. Ugyanis míg Fitoss Ambrus és B. Faragó Sándor hézaik előtt, tehát egymás mellett, éjjelente égnek a villanylámpák, addig a B. Faragó Sándor házától lefelé beláthatatlan részig nincs villanyvilágítás, valóságos pokoli sötétség borul e nagykiterjedésű

részre. — Másfelőlről is hasonló panaszokat hallunk; tehát felhívjuk a figyelmét a hatóságnak, hogy a világítás beosztása körül kellő körültekintést gyakoroljon és a *helyi állapotok szerint* mérlegelje azt.

Hirdetmény.

Az erdőosztás utolsó 3-dik szakasza f. év február hó 3-án délelőtt 9 órakor fel fog bontatni, felhivatnak a quotta tulajdonosok, hogy ha quottaikat kivenni akarják, a szakaszbontáson annál is inkább megjelenjenek, mert később már csak a bent maradt nyilak lesznek kiadhatók.

Különösen a kis quottások igyekezzenek quottaikat kiírni, mivel több szakaszbontás már nem lesz.

Nagyköros, 1916 január hó 30.

K Faragó
gazdatanácsnok.

Közgazdaság.

Ferencvárosi sertésvásár.

Nagyköros és Vidéke eredeti tudósítása. Budapesti állatvásár r.-társaság jelentése 1916. jan. 22-től jan. 28-ig.

Felhajtás 1012 drb. sertés, 101 darab süldő. Hei állagárak, párjára 45 kg. ételsúly 4 száznélé levonass!.

Prima nehéz sertésekért	560—571 f.-ig
„ közép	551—570
„ könnyű	546—573
Szedett	533—543
„ nehéz öreg	506—516
Nehéz öreg	516—535

A hét elején a kisebb felhajtások folytán az üzlet nyugodtan folyt le, hétevégevel azonban a felhajtások felszaporodása, a rosszabb bécsi vásár és szalonna üzlet pangása miatt, a hangulat lanyhult és az árak csökkentek.

Soványsertés árjegyzés.

Eredeti tudósítás Ur. Rezső sertésbizományostól, Budapest, Népszínház-utca 22. sz. 1916 január 26.

Sertésveszen átment sertések:

60—100 kilogramm	440—440 fill.
100—120	440—450
120—160	450—590
160—200	480—500

Sertésveszen át nem ment sertések:

60—100 kilogramm	380—400 fill.
100—120	400—420
120—160	420—450
160—200	450—480

Árak elősúlyban kilogrammonként 4 százalék árengedmény. Irányzat: lanyha.

Bécsi sertésvásári jelentés.

Eredeti tudósítás Schleiffelder és Társai cégtől (Bécs, St. Marx.)

1916. évi január 25.

A mai vásárra összesen 11493 darab sertés volt bejelentve, beérkezett azonban 2841 süldő és 6909 zsírsertés és pedig:

Magyarországból	9226 darab
Galicziából	—
Oszt. tartományokból	524
Összesen:	9750 darab

Az illet irányzata: igen lanyha volt.

Prima magyar sertés	460—480 fill.
„ kivételesen	490—500 fill.
Közép sertés	410—450
Öreg sertés	410—450
Könyű- és szedettsertés	300—400
Süldő (lengyel erdélyi) —	280—400
Szeremégi	—
különként elősúlyban fogyasztási adó nélkül,	

Hirdessen a „NAGYKÖRÖS és VIDÉKE”-BEN.

Villanyos zseblámpák és száraz elemek kaphatók SZÉKELY ALBERT könyvkereskedésében.

AUGUSZTA NAPTÁR

a legjobb magyar írók almanachja.

Jövedelme a Nemzet Háza rokkant-otthoné. Szépirodalmi részét írták: Bálint Lajos, Bede Jób, Bíró Lajos, Drasche-Lázár Alfréd, Faragó Jenő, Hajdu Miklós, Hajó Sándor, Hevesi József, Hervay Frigyes, Ignótus, Kosztolányi Dezső, Közma Andor, Krúdy Gyula, Lakatos László, Lázár Miklós, Márkus Miksa, Molnár Ferenc, Nádas Sándor, Pékár Gyula, Porzsolt Kálmán, Révész Béla, Sebők Zsigmond, Szini Gyula, Tormay Cecília, Vajda Ernő.

Az Augusztus Naptár ára korona.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában, vagy az Augusztus-Alap központi irodájában (Budapest, Károly-körút 3. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában is. Mindenkinek szüke van naptárra.

A legjobb naptár az Augusztus Naptár.

Mindenki vegye meg, mert ezzel rokkant hőseinken segít!

Székely Albert

könyvkereskedésben állandóan kaphatók:

PESTI HIRLAP
TOLNAI VILÁGLAP
ÉRDEKES UJSÁG
BAZÁR.

Éves kapást keresek

1 hold területű szőlőhöz, mely a városhoz közel, — a közpöshegy legerősején — van. 1 vékás területű földet feléből is használna. :-:

özv. Sántha Elek-né X. kerület 81. szám. (A főgimn. szomszédságban).

Eladó ház.

Inokai Tóth Dénes VII. ker., Hajnal-n. 146. sz. alatt levő 650 négyszögterületen levő háza és telke, mely áll 2 különálló kényelmes lakásból, egyikben 4 szoba éléskamra, zárt folyosó, alattuk nagy keltes' pince, másikkban 2 szoba, 1 konyha, továbbá 1 alsó konyha, kamra és istállóból álló melléképületből, nagy gazdasági udvarral és mintegy 100 négyszögterületű csemege szőlős és 350n.-öl területű jövedelmező gyümölcsös kertből esetleg 3 részben is, 2 rész épületekkel, 1 rész pedig házhelynek, igen kedvező fizetési feltételek mellett eladó, értekezni lehet a tulajdonossal a helyszínen vagy az irodán.

Bán Korszós László X. ker. 126 sz. háza, mely áll 3 szoba (melyben egy tűzlet van), egy konyha, éléskamra, sertésöl és nagy kocsiszínból, egy különálló épület elkerített udvaron, egy szoba, konyha és istállóból, konyhakerttel eladó; értekezni lehet a tulajdonossal.

Zsákai József cimbalmos IV. ker. 10. sz. háza örök áron eladó. Ugyanott egy különálló lakás kiadó.

Hirdetmény.

A VIII. kerületi ref. népiskolánál egy új illemhelynek készítésére az árlejtés a gondnoki hivatalban a f. évi február hó 8-án délelőtt 9 órakor fog megtartatni.

Nagykörös, 1916 január 28.

S. Hegedüs Albert
gondnok.

Eladó föld.

Szabó Lászlóné örökösének hosszuháti 1 hold szőlő- és a kecskeméti-szentkirályi 51 hold szántó- és kaszáló földbirtoka örökáron eladó. Ugyanott nagyobb mennyiségű széna van eladó. Értekezni lehet Cegléden, III. ker. 32. sz. alatt Szabó Lászlóval.

Egy ügyes, megbízható segéd

a Nagykörosi „Hangya” Fogyasztó és Értékesítő Szövetkezetekhez
AZONNAL FELVÉTELTIK.

Ajánlatokat elfogad Erdélyi Teréz üzletvezetőnő.

Keresek

a piactéren a „Nagyköros és Vidéke” részére egy megfelelő szerkesztőségi és kiadóhivatali helyiséget. Ajánlatokat elfogad szóval, vagy írásban

D. TÓTH FERENC,
lapunk szerkesztő tulajdonosa. :-:

A tavaszi munkálatokhoz

eredeti amerikai 7 kapas 1000 repa- és szecskavágók, kukoricamorzsolók, rostálók, mérlegek

NEU JAKAB gabonakereskedő mezőgazdasági gépraktárában.

ZÓKY ISTVÁN épület- és géplakatos Nagyköros.

Elvállal mindennemű épület és vasszerkezetek munkálatait, valamint gépjavításokat, villanyvillágítási javításokat, villanyvezetékek bevezetését és javítását, modern sír- és drótkerítéseket stb. stb. jutányos árak mellett szolid kivitelben készítik.

A Nagykörosi Népbank

sát újból megkezdette s úgy jelzőlogos (bekebelezett) valamint Betéteket tiszta 4 és háromnegyed percent mellett elfogad, melyek a betétel időpontjától kezdve kamatoznak. A kammat utáni adót az intézet viseli s a visszafizetéseket rendszerint felmondás nélkül, azonnal teljesíti. -- Végül a hadifogylok részére történő átutalások és egyéb érintkezések (levelezések és táviratok) közvetítése, értékpapírok eladása és vételje, általában a bankszakmába vágó tanácsok és utbaigazitások tekintetében készséggel áll a közönség rendelkezésére.

váltókölcsonöket

igazgatósága értesíti a t. közönséget, hogy folyó évi január 1-től kezdve a háboru előtti rendes üzleteinek folytatásához elönyös feltételek mellett folyósít. igazgatósága

A NAGYKÖRÖSI NÉPBANK igazgatósága.